

Opetussuunnitelma 2018

Sisältö

1	TAIKA –AIKAA TAITEELLE!	3
1.1	OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS JA TOIMINTAKULTTUURI	3
1.2	ARVOPERUSTA	5
1.3	OPPIMISKÄSITYS	5
1.4	OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT	6
1.5	OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE	7
1.6	OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN	7
1.7	TAIKA-OPINTOJEN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET JA ARVIOINNIN KOHTEET	8
2	MUSIIKKI	10
2.1	MUSIIKIN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ	10
2.2	VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS	10
2.3	MUSIIKIN YHTEISET OPINNOT	10
2.4	MUSIIKIN TEEMAOPINNOT	12
2.5	AIKUISTEN MUSIIKIN OPETUS	14
2.6	TYÖTAVAT MUSIIKIN OPETUKSESSA	15
2.7	OPPIMISEN ARVIOINTI MUSIIKIN OPETUKSESSA	15
3	KUVATAIDE	16
3.1	KUVATAITEEN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ	16
3.2	VARHAISIÄN KUVATAIDEKASVATUS	16
3.3	KUVATAITEEN YHTEISET OPINNOT	16
3.4	KUVATAITEEN TEEMAOPINNOT	18
3.5	AIKUISTEN KUVATAITEEN PERUSOPETUS	19
3.6	TYÖTAVAT KUVATAITEEN OPETUKSESSA	19
3.7	OPPIMISEN ARVIOINTI KUVATAITEEN OPETUKSESSA	19
4	TEATTERITAIDE	21
4.1	KESKEISET SISÄLLÖT JA TYÖTAVAT	21
4.2	OPINTOKOKONAISUUDET TEATTERITAITEESSA	21
4.3	OPINTOKOKONAISUUKSIEN KUVAUKSET	22
4.4	OPPIMISEN ARVIOINTI TEATTERITAITEESSA	25
4.5	VARHAISKASVATUS JA AIKUISTEN TEATTERITAITEEN PERUSOPETUS	25
5	ARVIOINTI TAITEEN PERUSOPETUKSESSA	26
5.1	ARVIOINTI	26
5.2	TODISTUKSET	26

1 TAIKA –AIKAA TAITEELLE!

Taiteen perusopetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää taiteen opetusta. Sen tehtävänä on mahdollistaa taiteen opiskelu pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja omia kiinnostuksen kohteita kuunnellen. Opetus edistää elinikäistä taiteen harrastamista ja luo pohjan oman taidesuhteen kehittymiselle. Taiteen perusopinnot kehittävät taiteenalan tyypillistä osaamista, luovaa ajattelua ja osallisuuden kokemusta. Opinnot antavat myös valmiuksia hakeutua taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Opinnot toimivat myös lisäkoulutuksena tai tukena joko taiteen alojen osaajille tai eri ammattialueiden osaajille. Opetus perustuu moniarvoiselle ja uudistuvalla kulttuuriperinnöllä. Tavoitteena on kestävä tulevaisuuden rakentaminen taiteen keinoin. Koulutuksen järjestäjän hyväksymä taiteen perusopetuksen opetussuunnitelma perustuu lakiin (633/1998) ja asetukseen (813/1998) taiteen perusopetuksesta sekä opetushallituksen 2017 julkaisemiin opetussuunnitelman perusteisiin. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017)

1.1 OPPILAITOKSEN TOIMINTA-AJATUS JA TOIMINTAKULTTUURI

Mikkelin kansalaisopisto järjestää taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan kuvataiteessa, musiikissa ja teatteritaiteessa. Opintojen yhteinen otsikko on Taika. Taika viittaa niin monialaiseen taidekasvatukseen kuin taiteen tekemiseen ja katsomiseen liittyvään lumoon ja uusiin mahdollisuuksiin. Taiteen perusopintojen suorittaminen mahdollistaa syvällisen ja pitkäjänteisen paneutumisen taiteeseen; aikaa taiteelle.

Mikkelin kansalaisopiston Taika-opinnot on suunnattu pääsääntöisesti lapsille ja nuorille, mutta myös aikuisten on mahdollista suorittaa yleisen oppimäärän mukaiset opinnot. Lasten ja nuorten Taika-opinnot on mahdollista aloittaa joka vuosi. Kuvataiteessa uusi aikuisten ryhmä aloittaa joka kolmas vuosi. Musiikissa aikuiset voivat aloittaa joka vuosi. Teatteritaiteessa on pyrkimys kokeilla lasten ja nuorten opetuksen lisäksi aikuisten taiteen perusopetusta tulevaisuudessa. Tämä mahdollistuu siten, että opetus nivoutuu kiinteästi opiston olemassa olevaan opetustarjontaan.

Taiteen perusopetukseen opiskelijat hyväksytään ilmoittautumisjärjestyksessä kansalaisopiston ilmoittautumiskäytänteiden mukaisesti. Opiskelijoilta ei vaadita aikaisempaa kokemusta.

Taika-opintojen ytimessä on kolmen eri taiteenalan välinen yhteistyö, joka tapahtuu kansalaisopiston opetustarjonnan luomien mahdollisuuksien puitteissa. Opinnot on toteutettu siten, että oppijalla on mahdollisuus saada kokemus erilaisista taiteen tekemisen tavoista ja toteutuksista. Tämä tapahtuu niin valitun taiteenalan sisällä kuin monitaiteisissa projekteissa, joissa kuvataiteen, musiikin ja teatteritaiteen oppijat työskentelevät yhdessä. Tämän ohella pyrkimyksenä on tukea ja kehittää yhteistyöprojekteja kansalaisopiston Taika-opintojen ja kaupungin muiden kulttuuriorganisaatioiden ja TPO-opetusta tarjoavien tahojen kanssa. Tämä luo paikallisia verkostoja taidekasvatuksen toimijoiden ja oppijoiden välillä. Samalla se vahvistaa taiteen perusopetuksen näkyvyyttä ja ymmärrettävyyttä paikkakunnalla.

Taidekäsitys Taika-opinnoissa korostaa taiteidenvälisyyttä ja ymmärrystä erilaisista esittämistavoista. Opetuksen tavoite on antaa mahdollisuus toisenlaiseen ajatteluun, uusien asioiden kokeilemiseen ja luovaan hulluuteen ilman onnistumisen pakkoa. Taiteen tekemiseen liittyvän ilon herättäminen on avainasemassa oppimisprosessissa. Laajentuvaan taidekäsitukseen kuuluu myös ymmärrys siitä, että taide voi tapahtua erilaisissa, perinteisistä taidelaitoksista poikkeavissa ympäristöissä ja se voi projektista riippuen toteuttaa erilaisia tavoitteita. Uusi opetussuunnitelma korostaa prosessin merkitystä lopputuloksen ohella. Näin oppimisen arvioinnin kohteenakin nähdään valmista teosta laajempi kokonaisuus.

Taiteenalojen välinen yhteistyö rakennetaan osaksi opetussuunnitelman rakenteita. Tämä tarkoittaa esimerkiksi projektiviikkoja, joiden aikana kuvataiteen, musiikin ja teatteritaiteen oppijat työskentelevät yhdessä, yhteisten projektien parissa. Tämä tukee myös yhteisöllisyyttä taiteen harrastajien kesken.

Tämä opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2018 uusille, aloittaville opiskelijoille. Ennen 1.8.2018 taiteen perusopetuksessa yleisen oppimäärän opintonsa aloittaneet opiskelijat voivat suorittaa opintojaan aikaisemmin laadittuja opetussuunnitelmia noudattaen enintään 31.7.2021 saakka. Opetussuunnitelmaa tarkastellaan jatkuvasti ja sitä pyritään kehittämään eteenpäin saadun kokemuksen pohjalta. Tämä tapahtuu rakentamalla kehittämistyö luontevaksi osaksi opetussuunnittelua. Kansalaisopisto päättää vuosittain seuraavana lukuvuonna toteutuvista taiteen perusopetuksen opintokokonaisuuksista. Mukaan kehittämistyöhön pyritään osallistamaan kaikki taiteen perusopetuksen parissa työskentelevät opettajat sekä opiskelijat ja heidän huoltajansa esim. yhteisillä koontumisilla tai palautteen keräämisellä. Palautteen keräämiseen ja arviointiin

käytetään myös luovia menetelmiä sekä määrävuosina toteutettavaa, sekä opiskelijoille että huoltajille suunnattua kyselylomaketta. Tavoitteena on elävä opetussuunnitelma, joka hyödyntää ja hyödyttää kansalaisopiston vapaan sivistystyön opetustoimintaa.

1.2 ARVOPERUSTA

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat arvoperustaan, jonka mukaan taiteen perusopetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämäänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Eri ikäiset oppijat nähdään rikkautena ja voimavarana. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmasta ja vanhentuneiden hierarkioiden purkamiseksi käytämme oppija-sanaa oppilas-sanana sijasta, silloin kun tarkastelemme oppimisprosessia.

Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Opetuksen lähtökohtana ovat kullekin taiteenalalle ominaiset tiedon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan ja arvioimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

1.3 OPPIMISKÄSITYS

Taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet perustuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja toimimaan tavoitteiden suuntaisesti sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Myönteiset tunnekokemukset, oppimisen ilo ja uutta luova toiminta edistävät oppimista ja innostavat kehittämään omaa osaamista. Kokemukset ja vuorovaikutus ympäristön kanssa samoin kuin eri aistien käyttö ja keuhollisuus ovat oppimisen kannalta olennaisia. Taiteen perusopetuksessa oppiminen on yksilöllistä ja yhteisöllistä tietojen ja taitojen rakentamista, joka vahvistaa oppilaan kulttuurista osallisuutta ja edistää hänen hyvinvointiaan. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Taiteen perusope-

tuksessa nähdään oppiminen elinikäisenä mahdollisuutena, minkä vuoksi opetuksen tarjoaminen kaikille ikäryhmille nähdään tärkeänä.

Oppiminen on kaikilla taiteenaloilla kokonaisvaltainen ja vuorovaikutteinen prosessi, joka kehittää oppilaan tietoja ja taitoja monipuolisesti. Se on erottamaton osa yksilön ihmisenä kasvua ja yhteisön hyvän elämän rakentamista. Oppilaita ohjataan ymmärtämään kokemuksiaan, tiedostamaan omat tapansa oppia ja käyttämään tätä tietoa oman oppimisensa kehittämiseen. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Opiskelijoita ohjataan oivaltaamaan, että taiteessa ei ole yhtä oikeaa vastausta, vaan erilaisia tapoja toimia ja tuottaa taidetta. Lopputuloksen lisäksi ainakin yhtä tärkeää on taiteellinen prosessi, joka tuodaan näkyväksi myös arvioinnissa.

Harjoittelu ja harjoittelemaan oppiminen ovat merkityksellisiä taitojen kehittymisen kannalta. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Pitkäjänteisen työskentelyn kautta kehittyy myös oppijan kyky luovaan, taiteelliseen ajatteluun.

Oppimisprosessin aikana saatava rohkaiseva ja kannustava ohjaus ja palaute vahvistavat oppilaan luottamusta omiin mahdollisuuksiinsa. Monipuolisen, myönteisen ja realistisen palautteen antaminen ja saaminen ovat keskeinen osa oppimista edistävää vuorovaikutusta. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Opettajan tehtävänä on luoda oppimista edistävä luottamuksellinen, turvallinen ilmapiiri, jossa on tilaa niin onnistumisille kuin epäonnistumisille. Opettaja antaa oppijoiden vapaasti edetä kunkin omassa taiteellisessa prosessissa luottaen kuitenkin asiantuntemukseensa ja toimien oppijoiden parhaaksi pitkällä aikavälillä katsottuna.

1.4 OPPIMISYMPÄRISTÖT JA TYÖTAVAT

Taiteen perusopetuksessa oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja käytäntöjä, joissa taiteenalan opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Ne ovat ilmapiiriltään avoimia ja myönteisiä sekä rohkaisevat ja innostavat oppilaita kehittämään osaamistaan. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Asianmukaiset tilat, työvälineet ja materiaalit sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö antavat mahdollisuuden taiteenalan opiskeluun

opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Tiloja ja välineitä huolletaan ja päivitetään säännöllisesti.

Oppimisympäristöjen valinnassa otetaan huomioon oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden tarjoamat mahdollisuudet. Erilaiset yhteistyöhankkeet muiden alojen toimijoiden ja organisaatioiden kanssa tuovat sosiaalisen ja yhteiskunnallisen näkökulman osaksi opintoja. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Oppimisympäristöt ja työtavat on tarkemmin määritelty kunkin taiteenalan omassa osiossa.

1.5 OPINTOJEN LAAJUUS JA RAKENNE

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on vähintään 500 tuntia, josta yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on noin 300 tuntia ja teemaopintojen noin 200 tuntia. Laskennallisen laajuuden tunti on 45 minuuttia. Yhteisiä opintoja ennen on mahdollista osallistua varhaisiän opintoihin. Yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta järjestettäessä on pyrittävä joustavuuteen niin, että taiteenala, opiskelijan ikä sekä mahdolliset aiemmin hankitut tiedot ja taidot otetaan huomioon.

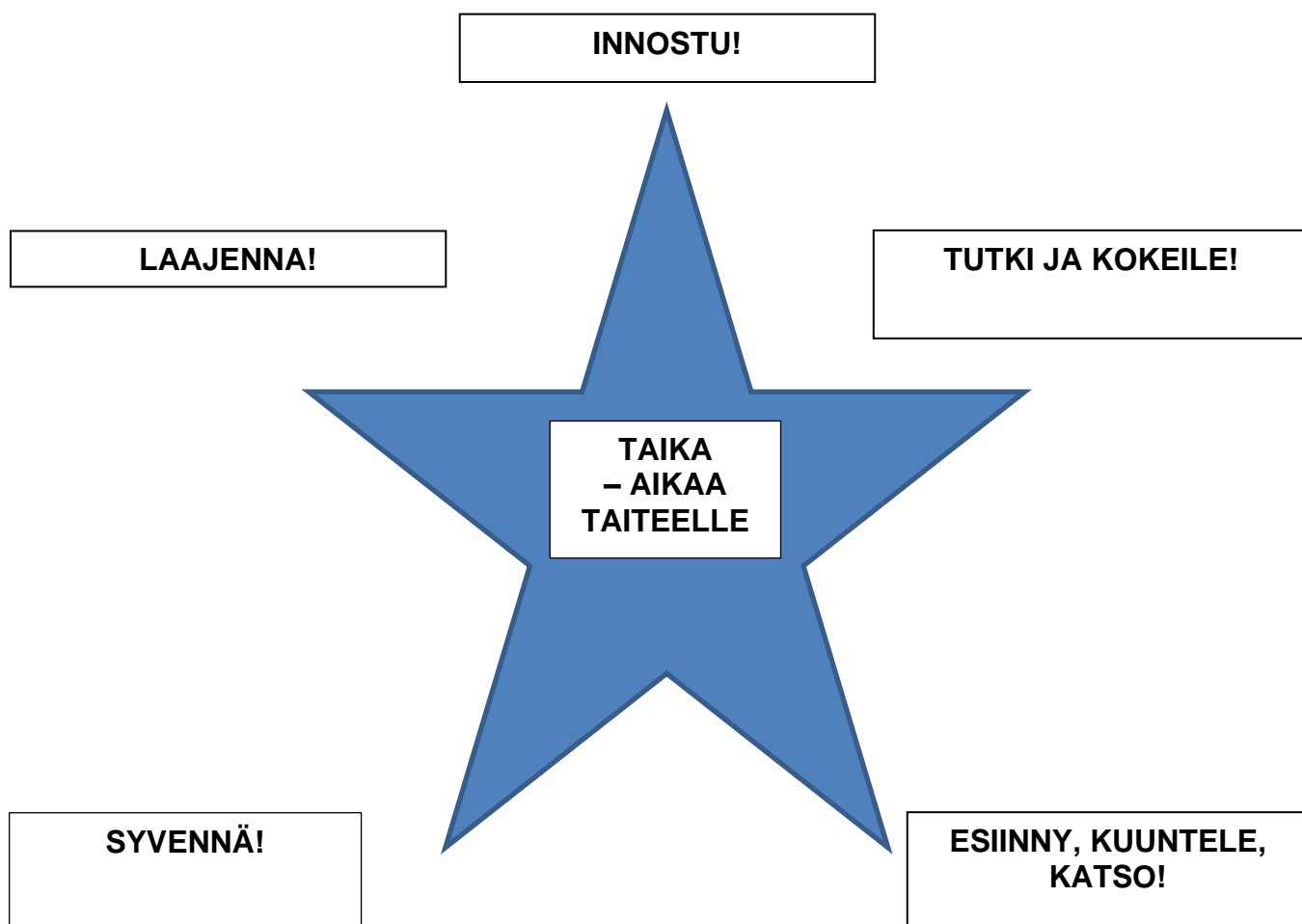
Yleisen oppimäärän opinnot eri taiteenaloilla muodostuvat taiteenalan yhteisistä opinnoista ja teemaopinnoista sekä mahdollisesta varhaisiän kasvatuksesta. Yhteisten opintojen ja teemaopintojen valtakunnalliset tavoitteet ja keskeiset sisällöt sekä varhaisiän kasvatuksen yleiset tavoitteet määritellään taiteenaloittain. Taiteen perusopetusta voidaan järjestää myös aikuisille. Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen laajentaminen. Mikkelin kansalaisopisto voi tarjota keskenään vaihtoehtoisia teemaopintojen opintokokonaisuuksia.

1.6 OPPIMÄÄRÄN YKSILÖLLISTÄMINEN

Huoltajille annetaan tietoa mahdollisuudesta yksilöllistää taiteen perusopetuksen oppimäärää. Oppimäärän yksilöllistämisestä sovitaan tapauskohtaisesti.

1.7 TAIKA-OPINTOJEN OPETUKSEN YLEISET TAVOITTEET JA ARVIOINNIN KOHTEET

Taika-opintojen kolmen taiteenalan yhteisen opetussuunnitelman raamit asettuvat tähden muotoon:

Taiteen oppiminen edellyttää, että antaa taiteelle aikaa. Niinpä tavoite "aikaa taiteelle" muodostaakin tähden ytimen. Tähdän jokainen sakara edustaa yhtä olennaista oppimisaluetta. Näiden oppimisalueiden pohjalta rakentuvat eri tai-

teenalojen opintokokonaisuudet ja määrittyvät myös arvioinnin kohteet. Oppimisaalueet ja niiden sisällöt pääpiirteissään ovat:

INNOSTU!

Opiskellaan taiteenalan perustietoja ja -taitoja. Rakennetaan perusta omalle taidesuhteelle, motivaatiolle ja pitkäjänteiselle työskentelylle. Harjoitellaan asettamaan tavoitteita niin lyhyellä kuin pidemmälläkin tähtäimellä.

TUTKI JA KOKEILE!

Oppimisaalueella korostuu uteliaan, kokeilevan asenteen merkitys. Prosessi nousee yhtä tärkeäksi oppimiskohteeksi kuin lopputulos. Välillä on tarpeen poistua tutulta alueelta ja kokeilla uusia lähestymistapoja, lajityyppejä, työtapoja tai työskennellä uudessa työryhmässä. Improvisaatio, itse tekeminen ja oman materiaalin tuottaminen korostuvat, ja näin avautuu uusia mahdollisuuksia ilmaisuun.

ESIINNY, KUUNTELE JA KATSO!

Prosessin aikana tehty työ saatetaan muotoon ja asetetaan esille esitysten, näyttelyiden, produktioiden tms. muodossa. Kokeillaan erilaisia esitysmuotoja ja esittämisen tapoja. Yhtä tärkeänä osana oppimisaalueeseen kuuluu taiteeseen tutustuminen itse kokemalla; katsojana ja kuulijana. Oma taidesuhte syvenyy oman tekijyyden, mutta myös kokijuuden kautta. Harjoitellaan taiteesta keskustelua, analyysia, oppimisen reflektiota sekä palautteen antamista ja vastaanottamista.

SYVENNÄ!

Opinnot tarjoavat mahdollisuuden syventyä johonkin omaan kiinnostuksen kohteeseen valitulla taiteen alueella. Tämä voi toteutua esimerkiksi lopputyön kautta. Oma tekemisen tapa ja kiinnostuksen kohteet alkavat hahmottua. Taidekäsitys syvenyy ja oppija ymmärtää myös taiteenalan yhteiskunnallisia merkityksiä.

LAAJENNA!

Monitaiteinen ilmaisu ja monitaiteiset projektit laajentavat taidekäsitystä ja omia ilmaisullisia valmiuksia. Vaihtoehtoiset oppimispolut ja opintojen suuntaaminen oman kiinnostuksen kohteen mukaisesti mahdollistuvat valitsemalla esimerkiksi itseä kiinnostavia projekteja tai työrooleja eri produktioissa. Taika-opintoihin kaikilla taiteenaloilla kuuluu osallistuminen vähintään yhteen monitaiteiseen projektiin, jossa eri musiikin, kuvataiteen ja teatterin oppijat työskentelevät yhdessä kaikille uuden lähestymistavan parissa.

2 MUSIIKKI

2.1 MUSIIKIN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Musiikin yleisen oppimäärän taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda edellytykset hyvän musiikkisuhteen syntymiselle ja musiikin elämänikäiselle harrastamiselle. Tavoitteena on tukea oppilaan omaehtoista musiikin harrastamista. Opiskelussa korostuvat musiikin harrastamisen ja yhteismusisoinnin ilo sekä oppilaan vapaus toteuttaa itseään oman musiikin tekemisen ja kokemisen kautta. Oppilasta kannustetaan esteettisen ja luovan ajattelun sekä sosiaalisten taitojen kehittämiseen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaan lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet sekä tuetaan oppilaiden myönteisen minäkuvan ja terveen itsetunnon kehittymistä. Opintojen edetessä oppilas oppii tunnistamaan musiikilliset vahvuutensa ja löytää omat tapansa musiikin harrastamiseen. Oma musiikkiharrastus asettuu osaksi elävää ja toimivaa musiikkikulttuuria sekä koko taiteiden kenttää. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

2.2 VARHAISIÄN MUSIIKKIKASVATUS

Varhaisiän musiikkikasvatuksen tavoitteena on lapsen luovuuden, musiikillisten valmiuksien ja itsetunnon kehittäminen. Myönteiset musiikilliset elämykset muodostavat pohjan hyvälle musiikkisuhteelle ja myöhemmille musiikkiopinnoille. Leikinomaisella toiminnalla edistetään lapsen ryhmässä toimimisen taitoja ja oppimisvalmiuksia. Kokemuksia ja elämyksiä vahvistetaan ottamalla toiminnassa huomioon oppimisen moniaistisuus ja muiden taiteenalojen tarjoamat mahdollisuudet. Varhaisiän musiikkikasvatukseen voi sisältyä instrumenttiopintoihin valmentavaa opetusta. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Mikkelin kansalaisopiston muskaritoiminta toimii polkuna taiteen perusopetuksen instrumenttiopintoihin. Varhaisiän opintoja voidaan tarjota myös muilla taiteenaloilla ja monitaiteisesti.

2.3 MUSIIKIN YHTEISET OPINNOT

Yleisen oppimäärän yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen ja yhteismusisoinnin perustaitojen kehittäminen. Opetuksessa otetaan huomioon oppilaiden vahvuudet, lähtökohdat ja kiinnostuksen kohteet. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri oppimisalueilta. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Oppimisalueet

1) INNOSTU SOITTAMISESTA JA LAULAMISESTA!

Opetuksen tavoitteena on

- tutustuttaa oppija valitsemaansa instrumenttiin tai instrumentteihin
- ohjata oppijaa harjoittelemaan soittamisen, laulamisen ja yhteismusisoinnin perustaitoja
- ohjata oppijaa musiikin merkitsemistapojen ymmärtämiseen ja lukemiseen
- ohjata oppijaa omaksumaan hyviä harjoittelutapoja ja harjoittelemaan säännöllisesti.

2) ESIINNY JA ILMAISE!

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppijalle tilaisuuksia esiintymisen harjoitteluun
- ohjata oppijaa toteuttamaan oma osuutensa osana musiikillista kokonaisuutta
- ohjata oppijaa musiikilliseen ilmaisuun
- rohkaista oppijaa tuottamaan omia musiikillisia ideoita ja ratkaisuja.

3) KUUNTELE, KATSO, TUTKI JA KOKEILE!

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppijaa kuuntelemaan musisointiaan ja hahmottamaan musiikkia kuulonvaraisesti
- opastaa oppijaa havainnoimaan myös muiden oppilaiden musisointia
- kannustaa oppijaa kuuntelemaan musiikkia monipuolisesti.

4) LAAJENNA!

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppijalle tilaisuuksia toiseen taiteenalaan ja sen ilmaisukeinoihin tutustumiseen.

KESKEISET SISÄLLÖT

Musiikin yhteisten opintojen keskeisenä sisältönä ovat musisoinnin perustaitojen harjoittelu ja musiikin hahmotuskyvyn kehittäminen. Opinnoissa tutus-

tutaan erilaisiin musiikin lajeihin ja niiden perusohjelmistoon soittaen, laulaen ja kuunnellen. Opetukseen sisältyy myös tutustumista muiden taiteenalojen ilmaisukeinoihin. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Mikkelin kansalaisopistossa taiteen perusopetuksen musiikin yhteiset opinnot koostuvat instrumenttiopintojen opintokokonaisuuksista. Yksi instrumenttiopintojen opintokokonaisuus on kestoaltaan yksi lukuvuosi ja se sisältää viikottaisen 30 minuutin soittotunnin sekä esiintymismahdollisuuksia ja ryhmätunteja, joiden sisältö sijoittuu oppimisalueille 1-3 (ks.yllä). Opetuskertoja on 30/lukuvuosi. Yhteisten opintojen laskennallinen laajuus on n. 300 tuntia. Laskennalliseen laajuuteen sisältyy myös oppilaan omaa harjoittelua. Yhteisten opintojen kesto on viisi vuotta.

Lisäksi Taika-opintoihin kuuluu osallistuminen vähintään yhteen monitaiteiseen projektiin, jossa eri musiikin, kuvataiteen ja teatterin oppijat työskentelevät yhdessä kaikille uuden lähestymistavan parissa.

Mikkelin kansalaisopisto päättää vuosittain seuraavana lukuvuonna toteutuvista taiteen perusopetuksen opintokokonaisuuksista. Eri oppimisalueiden painotus voi vaihdella vuosittain.

2.4 MUSIIKIN TEEMAOPINNOT

Teemaopintojen tarkoituksena on yhteisissä opinnoissa hankittujen taitojen kehittäminen edelleen. Valittavana voi olla keskenään vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Yksittäinen opintokokonaisuus voi sisältää tavoitteita perusteiden eri tavoitealueilta. Tavoitteena on, että oppilas löytää opintojen aikana omat musiikillisen ilmaisun tapansa. Opetuksessa painotetaan yhteismusisointia ottaen huomioon oppilaan valmiudet ja kiinnostuksen kohteet. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Oppimisalueet

1) SYVENNÄ TAITOJASI!

Opetuksen tavoitteena on

12

- ohjata oppijaa kehittämään instrumentti- ja yhteismusisointitaitojaan oman kiinnostuksensa mukaisesti ja tehdä opintojen päätteeksi omaa osaamista ilmentävä lopputyö
- tukea oppijaa säännöllistä harjoittelua
- ohjata oppijaa käyttämään musiikin hahmottamistaitojaan musisointinsa tukena
- ohjata oppijaa kuulonsuojeluun.

2) ESIINNY JA ILMAISE!

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppijaa esiintymään erilaisissa tilanteissa ja kokoonpanoissa
- ohjata oppijaa elävään musiikilliseen ilmaisuun
- ohjata oppijaa improvisointiin, sovittamiseen ja säveltämiseen.

3) KUUNTELE, KATSO, TUTKI JA KOKEILE!

Opetuksen tavoitteena on

- ohjata oppijaa kuuntelemaan omaa musisointiaan myös osana musiikillista kokonaisuutta
- tukea oppijaa kasvamaan aktiiviseksi ja motivoituneeksi musiikin kuuntelijaksi
- opastaa oppijaa hahmottamaan ja jäsentämään musiikkia kuulonvaraisesti.

4) LAAJENNA!

Opetuksen tavoitteena on

- tarjota oppijalle tilaisuuksia luovaan tekemiseen ja taiteidenväliseen työskentelyyn.

KESKEISET SISÄLLÖT

Musiikin teemaopintojen keskeisenä sisältönä ovat musiikillisten taitojen monipuolinen harjoittelu. Ohjelmiston valinnassa otetaan huomioon oppilaiden kiinnostuksen kohteet. Opinnoissa syvennetään musiikin lajien ja muiden taiteenalojen ilmaisukeinojen tuntemusta. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Opinnot voivat huipentua omaa osaamista ja omia kiinnostuksen kohteita ilmentävään lopputyöhön.

Mikkelin kansalaisopistossa taiteen perusopetuksen musiikin teemaopinnot koostuvat instrumenttiopintojen kokonaisuuksista, joita on mahdollista painottaa omien kiinnostuksen kohteiden mukaisesti. Yksi instrumenttiopintojen opintokokonaisuus on kestoaltaan yksi lukuvuosi ja se sisältää viikottaisen 30 minuutin soittotunnin sekä vapaavalintaisia opintoja, joita voivat olla esim. yhteissoitto, vapaa säestys, monitaiteiset projektit tai kansalaisopiston muiden musiikkikurssien/muiden taiteenalojen kurssien opetustarjonta. Soittotunteja on 30 kertaa lukuvuodessa. Teemaopintojen laskennallinen laajuus on noin 200 tuntia. Laskennalliseen laajuuteen voi sisältyä myös oppilaan omaa harjoittelua. Teemaopintojen enimmäiskesto on kolme vuotta. Taiteen perusopetuksen yhteiset ja teemaopinnot on mahdollista suorittaa myös nopeammin, mikäli oppilaalla on aiempaa osaamista tai hän suorittaa teemaopintojen vapaavalintaiset opinnot nopeammassa aikataulussa. Opintojen nopeammasta suorittamisesta sovitaan tapauskohtaisesti.

2.5 AIKUISTEN MUSIIKIN OPETUS

Aikuisten opetuksessa noudatetaan musiikin yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Aikuisten musiikin opetusta järjestettäessä otetaan huomioon aikuisten harrastajien toisistaan poikkeavat musiikilliset valmiudet ja kiinnostuksen kohteet. Opetuksessa korostuu opiskelijan oma-aloitteisuus sekä hänen tarpeensa ja kykynsä ohjata omaa oppimistaan. Osallistuminen opiskelun suunnitteluun ja arviointiin ovat onnistuneen opiskelun edellytyksiä. Sosiaalinen vuorovaikutus ja yksilöllisten tarpeiden huomioon ottaminen sekä kannustava ja myönteinen palaute ovat myös aikuisten oppimisessa tärkeitä. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

2.6 TYÖTAVAT MUSIIKIN OPETUKSESSA

Työtapojen valinnan lähtökohtana ovat musiikin yleisen oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Tavoitteena on, että valitut työtavat ja opiskeluympäristöt sallivat monipuolisen työskentelyn sekä itsenäisesti että yhteistyössä muiden kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään siihen, että oppilaat saavat tilaisuuksia kehittää yhteismusisoinnin taitojaan. Työtapojen valinnalla voidaan vahvistaa myös oppilaan motivaatiota ja itseohjautuvuutta. Työskentelyssä hyödynnetään teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Oppimaan oppimisen taidot kehittyvät, kun oppilasta ohjataan työskentelyn suunnitteluun ja arviointiin. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

2.7 OPPIMISEN ARVIOINTI MUSIIKIN OPETUKSESSA

Musiikin yleisessä oppimäärässä arvioinnin tehtävänä on tukea oppilaan musiikkiopintojen edistymistä. Siksi se on oleellinen osa jokaista oppimisprosessia ja opettamista. Palautteen ja arvioinnin antamisessa kiinnitetään huomiota erityisesti oppimisprosessiin ja sen aikana tapahtuneisiin muutoksiin. Tavoitteena on, että arviointi tukee oppilaan itsetunnon sekä oppimaan oppimisen, itsearvioinnin ja vertaisarvioinnin taitojen kehittymistä. Arviointia suoritettaessa huolehditaan, että arviointi kohdistuu ainoastaan työskentelyyn ja tavoitellun osaamisen karttumiseen, ei oppilaan persoonaan tai ominaisuuksiin. Monipuolinen ja rohkaiseva arviointipalaute auttaa oppilasta vähitellen asettamaan opiskelulle myös omia tavoitteita. Lisäksi arvioinnin tarkoituksena on motivoida oppilasta opetuksen aikana ja tuottaa opettajalle tietoa siitä, miten opetusta tulisi jatkossa suunnata. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.) Arvioinnin tukena voidaan käyttää soivaa/esityksellistä päiväkirjaa.

3 KUVATAIDE

3.1 KUVATAITEEN YLEINEN OPPIMÄÄRÄ

Kuvataiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on tukea oppilaan kasvua, itsetuntemusta, identiteetin rakentumista ja kulttuurin osaamista kuvataiteen keinoin. Opetus vahvistaa oppilaan kokemusta itsestään visuaalisen kulttuurin aktiivisena toimijana sekä luovana ja vastuullisena yhteisön jäsenenä. Opinnot kehittävät visuaalisen havainnoinnin, ajattelun, ilmaisun, tulkinnan ja arvottamisen taitoja sekä luovat edellytyksiä uudelle oppimiselle. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Yleisen oppimäärän tehtävänä on kehittää sellaisia taitoja ja tietoja, joita opiskelija tarvitsee harrastuksessaan, kuvalliseen alaan suuntautuessaan sekä ammattia tukevana koulutuksena. Opintokokonaisuudet ja kunkin kuva-taidealueen sisällöt voivat vaihdella ja toteutua limittäin vuosittain annettavassa opetuksessa.

3.2 VARHAISIÄN KUVATAIDEKASVATUS

Varhaisiän kuvataidekasvatuksen lähtökohtana ovat lapsen elämismaailmaa koskettavat visuaalisen kulttuurin ilmiöt. Opetuksessa kuvataidetta ja visuaalista maailmaa lähestytään leikinomaisin keinoin rohkaisten lapsia yksin ja yhdessä ilmaisemaan ja pohtimaan havaintojaan ja tulkintojaan nähdystä, kuullusta, kokeutusta ja kuvitellusta. Lapsen aktiivista toimijuutta ja moniaistista suhdetta maailmaan vahvistetaan tutkivien, kokeilevien ja monitaiteisten työskentelytapojen kautta. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

3.3 KUVATAITEEN YHTEISET OPINNOT

Tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä sovelletaan sekä lasten ja nuorten että aikuisten kuvataiteen perusopetuksessa. Tavoitteet perustuvat seuraaviin käsitteisiin Taidesuhde, Visuaalinen lukutaito sekä Osallisuus ja vaikuttaminen. Keskeisiä sisältöjä ovat kuvan kieli ja taiteen ilmaisukeinot, omat kuvat, taiteen maailmat ja visuaalinen ympäristö.

TAVOITTEET

Kuvataiteen yhteisten opintojen tarkoituksena on taiteenalan perustaitojen hankkiminen. Opintojen tavoitteena on rohkaista ja tukea oppijan kuvallista il-

maisua, omakohtaisen taidesuhteen muotoutumista sekä identiteetin rakentamista. Yhteisten opintojen laajuus on väh. 300 oppituntia.

KESKEISET SISÄLLÖT

Opetuksessa tutkitaan ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään henkilökohtaisten, yhteisöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Yhteisten opintojen opintokokonaisuus

INNOSTU!

Innostu ja herää kuvan tekemisen iloon.

Tavoitteena innostaa oppijaa tutustumaan monipuolisesti kuvailmaisun keinoihin ja prosesseihin, taiteen erilaisiin työskentelytapoihin sekä hänelle merkitykselliseen taiteeseen.

Tutustutaan kuvataiteen materiaaleihin ja työskentelyvälineisiin käyttämällä niitä tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja kestävän kehityksen mukaisesti.

TUTKI, KOKEILE JA KYSEENALAISTA!

Löydä ja ylläty kuvataiteen monipuolisuudesta.

Tavoitteena innostaa oppijaa havainnoimaan ympäristöä moniaistisesti sekä taiteiden ja tieteiden välisyyttä hyödyntäen. Rohkaistaan luovaan uteliaisuuteen ja uusien ideoiden toteuttamiseen.

Tarkastellaan ja kyseenalaistetaan kuvataiteen menneisyyden ja arjen kuvia sekä kehitetään oppijan visuaalisen kulttuurin, nykytaiteen ja taidehistorian tuntemusta.

TAITEILE, KATSO, KUUNTELE, AVARRU!

Nauti taiteesta tekijänä ja kokijana.

Kannustetaan oppijaa käyttämään erilaisia kuvatulkinnan keinoja, jatkamaan tulkintojaan ja keskustelemaan niistä. Oppijaa rohkaistaan työskentelemään sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa ja arvioimaan ja arvostamaan omaa

ja muiden työtä. Oppija harjoittelee havainnoimaan sekä omaa työskentelyään että antamaan palautetta positiivisen ja kehittävän näkökulman kautta. Tätä kautta hän oppii hahmottamaan keskeneräiseenkin työhön sisältyviä mahdollisuuksia.

3.4 KUVATAITEEN TEEMAOPINNOT

TAVOITTEET

Kuvataiteen teemaopintojen tarkoituksena on oppijan yhteisissä opinnoissa hankkimien taitojen laajentaminen. Opintojen tavoitteena on kuvataiteellisen ajattelun ja ilmaisun syventäminen sekä tietojen ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen. Teemaopintoihin voi sisältyä vaihtoehtoisia opintokokonaisuuksia. Teemaopintojen laajuus on vähintään 200 oppituntia.

KESKEISET SISÄLLÖT

Opetuksessa tutkitaan laajemmin ihmisenä olemista, luontoa ja kulttuuria taiteen keinoin. Kuvataidetta lähestytään syvällisemmin henkilökohtaisten, yksilöllisten ja kulttuuristen merkitysten kantajana, välittäjänä ja purkajana.

SYVENNY, PEILAA, UUDISTA!

Tiedosta omat mahdollisuutesi

Opinnoissa kokeillaan erilaisten välineiden ja materiaalien ilmaisullisia mahdollisuuksia sekä hyödynnetään digitaalisten ja muiden teknologioiden sisältöjä taiteellisessa ilmaisussa.

Ohjataan rohkeasti uudistamaan ja prosessoimaan jo olemassa olevia tietoja ja taitoja. Opinnot kehittävät käsitteellistämisen, sanallistamisen ja kriittisen ajattelun valmiuksia.

Opetellaan havaitsemaan ja ilmaisemaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteita. Peilataan omaa taiteilijuutta ja pelkistetään sekä rajoitetaan toimintatapoja tehtävänä olevassa omassa projektityössä esimerkiksi päättötyössä.

LAAJENNA, VIERAILE, KIPINÖ!

Omaksu elinikäinen kipinä taiteeseen

Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia taiteellista ajattelua syventäviä työskentelytapoja kuten kuvien tulkintaa, yhteistyöprojekteja, luentoja, keskusteluja, näyttelykäyntejä ja näyttelyn rakentamista.

Opitaan tarttumaan rohkeasti uusiin, koulutuksen jälkeisiin haasteisiin ja omak-
sutaan taide luontevana osana omaa elämää.

Taika-opintoihin kuuluu osallistuminen vähintään yhteen monitaiteiseen projek-
tiin, jossa eri musiikin, kuvataiteen ja teatterin oppijat työskentelevät yhdessä
kaikille uuden lähestymistavan parissa.

3.5 AIKUISTEN KUVATAITEEN PERUSOPETUS

Aikuisten opetuksessa noudatetaan kuvataiteen yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä. Opintojen tarkoituksena on syventää aikuisen oppijan henkilökohtaista suhdetta kuvataiteeseen sekä tukea hänen identiteettiään taiteentekijänä. Opetuksessa perehdytään monipuolisesti nykytaiteelle ominaisiin toimintatapoihin, ilmaisukeinoihin ja käsitteisiin sekä tunnistetaan itselle merkityksellisiä kuvataiteen ja muun visuaalisen kulttuurin ilmiöitä. Opinnot kehittävät käsitteellistämisen, sanallistamisen ja kriittisen ajattelun valmiuksia.

Aikuisten opetuksessa huomioidaan oppijan yksilöllinen osaamis- ja kokemuspohja sekä hänen oppimisensa tarpeet. Opetuksessa hyödynnetään monipuolisesti erilaisia taiteellista ajattelua syventäviä työskentelytapoja kuten kuvien tulkintaa, yhteistyöprojekteja, luentoja, keskusteluja ja näyttelykäyntejä. Opiskelijaa ohjataan pitkäjänteisten oppimistavoitteiden asettamiseen, elämän historia ja –kokemustensa tutkimiseen taiteellisen toiminnan lähtökohtana sekä oman kuvallisen ilmaisun kriittiseen reflektointiin. Opetuksessa hyödynnetään aktiivisesti digitaalisten oppimisympäristöjen mahdollisuuksia. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

3.6 TYÖTAVAT KUVATAITEEN OPETUKSESSA

Opetuksessa valitaan työtapoja, jotka kannustavat vuorovaikutukseen, yhdessä tekemiseen, toisilta oppimiseen ja oman oppimisen reflektointiin. Työtapojen valinnoissa huomioidaan oppilaiden omat tavoitteet, yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Oppijaa kannustetaan ottamaan aktiivinen rooli työtapojen valinnassa. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

3.7 OPPIMISEN ARVIOINTI KUVATAITEEN OPETUKSESSA

Oppimisen arvioinnin tehtävä on tukea oppijan kuvataiteen opintojen edistymistä. Monipuoliseen jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja sekä ohjausta itse- ja vertaisarviointiin. Arviointitaitoja harjoitellaan opintojen kuluessa.

Kuvataiteen yhteisissä opinnoissa arvioinnilla tuetaan oppijaa kuvataiteen perustaitojen hankkimisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulle palautteelle vahvistetaan oppijan kuvallista ilmaisua, taidesuhteen muotoutumista ja identiteetin rakentumista. Oppijaa kannustetaan oman oppimisen sanallistamiseen esim. kuvallisen ja/tai sanallisen päiväkirjan muodossa.

Teemaopintojen arvioinnilla tuetaan oppijaa yhteisissä opinnoissa hankkimiensa taitojen laajentamisessa. Jatkuvalle arvioinnille ja muulle palautteelle kehitetään oppijan kuvataiteellista ajattelua, kuvailmaisua, tietoja ja vaikuttamismahdollisuuksia.

4 TEATTERITAIDE

Taiteen perusopetuksen teatteritaiteen yleisen oppimäärän tehtävänä on vahvistaa oppijoiden aktiivista toimijuutta ja teatteritaiteen ymmärrystä. Opetuksessa tuetaan opiskelijoiden iloa, uteliaisuutta ja motivaatiota opiskella ryhmässä toimien. Projekti- ja produktiotyöskentely ohjaavat sitoutumaan pitkäjänteiseen työskentelyyn. Opetus kannustaa oppijaa omaehtoiseen tekemiseen ja rakentamaan vuorovaikutukseen ryhmän jäsenenä. Teatteritaide toteutuu erilaisina esityksen muotoina ja taiteellisina prosesseina.

Teatteritaiteen yhteisten opintojen (laajuus 300 oppituntia) tavoitteena on tutustua teatterin tekemisen suuntauksiin ja käytäntöihin sekä teatteriin taidemuotona. Teemaopintojen (laajuus 200 oppituntia) tavoitteena on monipuolistaa teatteritaiteen ymmärrystä ja ilmaisullisia keinoja. Teatteritaiteen opintojen oppimis- ja tavoitealueet tarkastelevat esiintymis- ja vuorovaikutustaitoja, esityksen valmistamista, oppijan omaa taiteellista prosessia sekä teatteritaidetta osana yhteiskuntaa.

(OPH, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

4.1 KESKEISET SISÄLLÖT JA TYÖTAVAT

Teatteritaiteen opinnoissa tutustutaan teatteritaiteeseen erilaisten harjoitteiden ja esitysprosessien kautta. Opinnoissa toimitaan vuorovaikutteisesti ryhmässä ja harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista.

Opinnoissa harjoitellaan erilaisia teatterin tekemisen osa-alueita, kuten:

- Vuorovaikutustaidot, havainnointi ja kontakti
- Näyttelijäntyö ja esiintyvyys (liike-, ääni- ja puheilmaisuus yhdessä)
- Käsikirjoittaminen ja esitysdramaturgia, esityksen valmistaminen erilaisista lähtökohdista
- Ohjaajantaide, esitysten suunnittelu ja koostaminen
- Visuaalinen suunnittelu, lavastus ja puvustus

4.2 OPINTOKOKONAISUUDET TEATTERITAITEESSA

Yhteiset opinnot:

INNOSTU! Tutustuminen teatteritaiteen perusteisiin ja taiteelliseen ryhmätyökentelyyn 100 oppituntia

TUTKI JA KOKEILE! Luova asenne ja erilaiset lähestymistavat teatterin tekemiseen 100 ot

ESIINNY - KATSO - KUUNTELE! Esitys, esiintyisyys ja taiteen katsominen 100 ot

Teemaopinnot:

SYVENNY! Paneutuminen johonkin teatteritaiteen osa-alueeseen tai työrooliin 100 ot

LAAJENNA! Monitaiteisuus teatteritaiteen ytimessä 100 ot

Opintokokonaisuudet toteutuvat limittäin noin viiden vuoden aikana läpikäytävissä opinnoissa. Toteutustapa ja tarkemmat sisällöt vaihtelevat sen mukaan, missä opintoryhmässä opiskelija opiskelee kunkin lukuvuoden. Yhteiset opinnot ja teemaopinnot kulkevat myös osin rinnakkain, mutta ensimmäinen opintokokonaisuus Innostu! tulee olla aloitettu ennen teemaopintojen suorittamista.

Suorittaessaan perusopinnot yleisen oppimäärän mukaisesti, opiskelija osallistuu viiden vuoden aikana yhteen tai useampaan eri teatteriryhmään. Lisäksi hän osallistuu vähintään kerran projektiviikolle tai leirille, jolle on erillinen ilmoittautuminen. Opintoihin voi liittää osia esimerkiksi kansalaisopiston opiston muusta taideaineiden tarjonnasta. Näiden kurssien liittäminen osaksi taiteen perusopetuksen opintoja sovitaan opiskelijan kanssa tilannekohtaisesti.

4.3 OPINTOKOKONAISUUKSIEN KUVAUKSET

YHTEISET OPINNOT 300 OPPITUNTIA

INNOSTU! Tutustuminen teatteritaiteen perusteisiin ja taiteelliseen ryhmätyökentelyyn
100 oppituntia

Opintokokonaisuuden aikana keskiössä on ryhmässä toimiminen ja vuorovaikutus taiteellisessa prosessissa. Opiskelija harjoittelee kokonaisvaltaista ilmaisua

ja tutustuu näyttelijäntyön perusteisiin. Hän rohkaistuu läsnäoloon ja heittäytymiseen vuorovaikutus- ja esitystilanteessa esimerkiksi improvisaation avulla. Opetuksen tavoite on motivoida ja innostaa opiskelijaa pitkäjänteiseen työskentelyyn. Leikkimielinen asenne ja tekemisen ilo ovat toiminnan perustana. Opiskelija hahmottaa teatteritaiteen eri osa-alueita sekä saa käsityksen teatterin työrooleista ja vastuualueista. Hän reflektoi omaa työskentelyään ja kykenee asettamaan itselleen tavoitteita.

TUTKI JA KOKEILE! Luova asenne ja erilaiset lähestymistavat teatterin tekemiseen
100 oppituntia

Opintokokonaisuuden aikana opiskelija kokeilee erilaisia teatterin tekemisen lähestymistapoja ja työrooleja sekä esitysten valmistamista erilaisista lähtökohdista käsin. Hän ymmärtää, että teatteritaidetta ei tarvitse lähestyä vain näyttelijäntaiteen näkökulmasta. Opiskelija tutustuu esimerkiksi näytelmiin, satuihin, runoihin, kuviin tai ääniin esityksen materiaaleina ja lähtökohtina. Hän valmistaa sekä teksti- että aihelähtöisiä esityksiä ja kokeilee tuottaa itse esityksen lähdemateriaalia (toiminnallinen dramaturgia). Hän opiskelee teatterin peruskäsitteitä ja teatteria taidemuotona. Opetus kannustaa luovaan uteliaisuuteen sekä kokeilemaan rohkeasti erilaisia ja itselle uusia teatterin keinoja.

ESIINNY - KATSO - KUUNTELE! Esitys, esiintyvyys ja taiteen katsominen
100 oppituntia

Opiskelija osallistuu erilaisiin taiteellisiin ryhmäprosesseihin. Hän valmistaa esityksiä erilaisista lähtökohdista ja eri ohjaajien kanssa. Hän ymmärtää, että teatteriesitys voi tapahtua erilaisissa tiloissa ja ympäristöissä, ja sillä voi olla erilaisia tavoitteita (esim. taiteellinen, osallistava, yhteisöllinen tai tutkiva esitys). Hän oppii tunnistamaan esitysprosessin vaiheita. Opiskelija tarkastelee teatterin yhteyksiä muihin taiteenlajeihin ja havainnoi teatteria yhteiskunnallisena toimijana. Hän tutustuu erilaisiin esityksiin myös katsojana ja harjoittelee analysoimaan kokemaansa ja näkemäänsä. Opiskelija harjoittelee havainnoimaan sekä omaa työskentelyään että antamaan muille palautetta positiivisen ja kehittävästä näkökulmasta. Tätä kautta hän oppii hahmottamaan keskeneräisenkin työhön sisältyviä mahdollisuuksia.

TEEMAOPINNOT 200 OPPITUNTIA

SYVENNY! Paneutuminen johonkin teatteritaiteen osa-alueeseen tai työrooliin
100 oppituntia

Opiskelija havaitsee omia kiinnostuksen kohteitaan teatteritaiteessa ja pyrkii syventämään osaamistaan valitsemallaan osa-alueella. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi syventymistä tiettyyn lajityyppiin kuten musiikkiteatteri. Se voi olla myös paneutumista omaan vastuualueeseen esityksen valmistamisprosessissa (esim. lavastus tai koreografia). Opiskelija kykenee toimimaan työryhmässä ja ottamaan vastuun omasta osuudestaan niin harjoitusprosessin kuin esitysten aikana. Hän havaitsee ja kykenee ilmaisemaan omia vahvuuksiaan ja kehittämiskohteitaan. Opiskelija tekee havaintoja omasta elämästään ja tarkastelee niitä teatteritaiteen keinoin. Taiteesta muodostuu näin väylä itseilmaisuuksiin ja maailman ilmiöiden tutkimiseen. Hän harjoittelee havainnoimaan teatteritaidetta yhteiskunnallisena ilmiönä ja teatterin merkitystä elämässä laajemmin.

LAAJENNA! Monitaiteisuus teatteritaiteen ytimessä
100 oppituntia

Opiskelija laajentaa taidekäsitystään ja kehittää ilmaisullisia valmiuksiaan osallistumalla monitaiteisiin projekteihin ja tutustumalla erilaisiin teatterin työtapoihin. Hän toimii yhteistyössä myös muiden taiteenalojen opiskelijoiden kanssa. Opiskelija tutustuu teatteriin ja sen sovelluksiin taidemuotona sekä teatterin ja ilmaisutaiteen hyödyntämiseen elämässä laajemmin, esimerkiksi eri työtehtävissä, erilaisten yhteisöjen kanssa tai vaikkapa työnhaussa. Opiskelija ymmärtää teatterin alati uudistuvana taiteenlajina ja rohkaistuu kokeilemaan, minkälaisia näköaloja maailmaan ja taiteeseen uudet työskentelytavat avaavat.

Tutustumisen kohteena olevia työtapoja tai lajityyppejä voivat olla esimerkiksi:

- Yhteisötaide, osallistava teatteri ja draamaprosessit
- Esineteatteri, nukketeatteri sekä esityksen scenografiset ja visuaaliset keinot
- Ympäristötaide, katutaide ja paikkalähtöinen taide
- Musiikkiteatteri, tanssi, laulu ja luova liikeilmaisuus
- Fyysinen teatteri, sirkus ja klovneria
- Mediataide ja elokuvailmaisuus
- Performanssitaide, elävä taide (live art) ja näkymätön teatteri

Lähestymistavoista kaikki eivät sisälly opintoihin, vaan toteutus vaihtelee vuosittain ja projektikohtaisesti.

4.4 OPPIMISEN ARVIOINTI TEATTERITAITEESSA

Teatteritaiteen yleisen oppimäärän arviointi kohdistuu esiintymis- ja vuorovaikutustaitoihin, teatteriesitykseen ja sen valmistamisprosessiin, oppijan omaan taiteelliseen prosessiin sekä ymmärrykseen teatteritaiteesta osana yhteiskuntaa. Palaute perustuu havaintoihin ja oppimista arvioidaan myönteisesti ja kannustavasti. Arviointi on jatkuvaa ja koostuu erilaisista palautteen antamisen tavoista. Opettajan antaman palautteen lisäksi voidaan käyttää myös vertais- ja itsearviointeja. Arviointi tukee opinnoissa edistymistä ja auttaa oppijaa löytämään oman suuntansa teatteritaiteen kentällä.

4.5 VARHAISKASVATUS JA AIKUISTEN TEATTERITAITEEN PERUSOPETUS

Mikkelin kansalaisopistossa voidaan tarjota teatteritaiteen perusopetusta myös varhaisiän teatterikasvatuksena tai aikuisille suunnattuna kokonaisuutena. Aikuisten kokonaisuus nivoutuu kansalaisopiston teatteriopetuksen muuhun tarjontaan. Varhaisiän opintojen ja aikuisten opintojen tarjoamisesta päätetään lukuvuosi kerrallaan.

5 ARVIOINTI TAITEEN PERUSOPETUKSESSA

5.1 ARVIOINTI

Arvioinnin tehtävänä on ohjata oppilaan oppimista, tukea hänen edistymistään opinnoissa ja kehittää hänen edellytyksiään itsearviointiin. Palautteella ohjataan oppilasta omien tavoitteiden suuntaiseen opiskeluun sekä oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Arviointi on oppimiseen kannustavaa, oikeudenmukaista ja eettisesti kestävää. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Opintojen aikana arviointi perustuu opetussuunnitelmassa kuvattuihin yhteisten opintojen ja teemaopintojen opintokokonaisuuksien tavoitteisiin ja huomioidaan opetussuunnitelman perusteissa kuvatut taiteenalan yleisen oppimäärän arvioinnin kohteet. Oppilasta perehdytetään taiteenalan arvioinnin periaatteisiin ja käytäntöihin. Arviointi ei kohdistu opiskelijoiden arvoihin, asenteisiin tai henkilökohtaisiin ominaisuuksiin. (Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)

Opiskelijan oppimista ohjataan ja arvioidaan monipuolisesti oppimisprosessin eri vaiheissa. Taiteelliseen oppimiseen kuuluu arviointivaihe, jonka tehtävänä on sulkea prosessi, luoda merkityksiä, liittämään opitut asiat osaksi itseä sekä asettaa tehty työ tai teos laajempaan kontekstiin.

Opiskelijan arvioinnissa käytetään erilaisia arvioinnin muotoja, jotka ovat tasarvoisia ja yhtä tärkeitä. Muodoksi voi valikoitua esim. asiantuntija-arvio, vertaisarvio tai itsearvio kulloisenkin työn tai prosessiin parhaiten soveltuvana. Sanallisen/kuvallisen/esityksellisen päiväkirjan käyttö arvioinnissa tukee opiskelijaa itsearvioinnin hahmottamisessa.

5.2 TODISTUKSET

Opiskelijalle annetaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus suorittamista sekä yleisen oppimäärän yhteisistä opinnoista että teemaopinnoista.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- todistuksen nimi
- koulutuksen järjestäjän nimi
- oppilaitoksen nimi
- taiteenala
- oppilaan nimi ja henkilötunnus
- opiskelu-aika vuosina
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän yhteiset opinnot; kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- oppilaan suorittamat yleisen oppimäärän teemaopinnot; kunkin opintokokonaisuuden nimi ja laajuus
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- kunnan omalla päätöksellään järjestämässä taiteen perusopetuksessa todistukseen merkitään taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelmien hyväksymispäivämäärä
- merkintä, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen päättämien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2017 mukaisesti.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistus voi sisältää liitteitä. Opiskelijalle voidaan antaa pyydettyä osallistumistodistus suorittamistaan taiteenalan yleisen oppimäärän opinnoista.
(Oph, Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän perusteet 2017.)